พระอัฐการวัตตาสตร

ขุ

พิมพ์เป็นที่ระลึก

ในการปลงศพ นายเฮง ดุลยศีตะ

ณะ ปราวัดสังเวชชวิศยาราม

วันที่ พ.ศ. ๒๔๗๓

ิมพ์ที่โรงพิมพ์ธรรมพิทยาคาร

294.312
พ 2473

TUDC 05/06/2563

พระอาการวัตตาสูตร

พิมพ์เป็นที่ระลึก

ในการปลงศพ นายเฮง ดุลยศีตะ

ณะ ปราวัดสังเวชชวิศยาราม

วันที่ พ.ศ. ๒๔๗๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ธรรมพิทยาคาร

TUDC 05/06/2563

คำนำ

พระอาการวัตตาสูตร

พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๒๘ พระองค์ ที่ล่วงไปแล้วก็ดี พระพุทธเจ้าที่ในบัจจุบันนี้ก็ดี ได้ทรงตามกันมาทุกๆ พระองค์ พระสูตรนี้เป็นสูตรอันใหญ่ยิ่งหาสูตรอื่นจะเปรียบมิได้ ด้วยมีทั้งพระสูตร์ พระวินัย พระปรมัตถ์ พระปฏิกขอท่านทั้งหลายอย่าได้ทิ้งได้ว้าง ในที่อันไม่ควรเลย จงทำสักการบูชาสวดมนต์ภาวนาฟัง ตามสติกำลังด้วย เทอญ

TUDC 05/06/2563

คำปรารภ

หนังสือพระอาการวัตตาสูตรเล่มนี้ เป็นหนังสือเก่าแสดงพุทธคุณด้วยธรรมหลายหมวด เช่นบารมี ๑๐ ทัศเป็นต้น คล้ายกับหนังสือพุทธาภิเศกจัดว่าเป็นแบบเจริญพระพุทธคุณดีเรื่องหนึ่ง มารดาของข้าพเจ้า เมื่อยังมีชีวิตอยู่ท่านเลื่อมใสมาก ได้สาธยายอยู่เนืองนิตย์ และเคยพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน ผู้ได้รับไปก็ชอบกันโดยมาก แม้ภายหลังก็ยังมีผู้มาขออีกแต่หมดเสียแล้ว มาคราวนี้ข้าพเจ้าจะทำการปลงศพนายเฮงดุลยศักดิ์ชายของข้าพเจ้า คิดเห็นว่าสมควรจะพิมพ์หนังสือนี้เป็นทักษิณานุปทาน อุทิศกุศลส่งไปส่วนหนึ่งเป็นการสร้างพระธรรม เพราะนายเฮงก็เป็นผู้หนึ่งเมื่อยังมีชีวิตอยู่ มีความเลื่อมใสมาก ได้ท่องจนขึ้นใจ เวลาเจ็บก็สาธยายอยู่เสมอ มีผลดีแก่เธอ คือเป็นอันได้เจริญพระพุทธคุณอยู่เป็นนิตย์ ผูกจิตต์อยู่

TUDC 05/06/2563

กับธรรม และเวลาดับสันไปก็ไปอย่างสบาย ดับไป
เหมือนตะเกียงหมดน้ำมันน่าตาย ฯ ข้าพเจ้าขออุทิศผล
กุศลส่วนนี้ แก่นายเฮงดุลยศักดะผู้พี่ชาย ขอจงได้
ทราบแล้วอนุโมทนา แล้วสถิตอยู่ในสุคติภพ ตลอด
กาลนานเทอญ ฯ

แพ วิเศษชัยชาญ ณ บ้อมเพ็ชร

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๔๗๓

TUDC 05/06/2563

พระอาการวัตตาสูตรที่ ๑

อิติปิ โส ภควา อรหำ ฯ อิติปิ โส ภควา สมฺมาสมฺพุทฺโธ ฯ อิติปิ โส ภควา วิชฺชาจรณ สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สุคโต ฯ อิติปิ โส ภควา โลกวิทู ฯ อิติปิ โส ภควา อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ ฯ อิติปิ โส ภควา สตฺถา เทวมนุสฺสานำ ฯ อิติปิ โส ภควา พุทฺโธ ฯ อิติปิ โส ภควา ภควาติ ฯ

อรหาทิคุณวคฺโค ปฐโม ฯ

อิติปิ โส ภควา อภินิหารปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อุปารชฺฌาสยปารมิ สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปนิธานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา มหากรุณาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส

TUDC 05/06/2563

ภควา ญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปโยคปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ยุตฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ชุติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา คพฺภโอกฺกนฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา คพฺภฐิติปารมิสมฺปนฺโน ฯ

อภินิหารวคฺโค ทุติโย ฯ

อิติปิ โส ภควา คพฺภวุฏฺฐานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา คพฺภมลวิรหิตปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อุตมชาติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา คติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อภิรูปปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สุวณฺณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สิริปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อาโรหปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สุนิฐปารมิสมฺปนฺโน ฯ

คพฺภวุฏฺฐานวคฺโค จตุตฺโถ ฯ

TUDC 05/06/2563

อิติปี โส ภควา อภิสมฺโพธิปารมิสมฺปนฺโน
สีลขนฺธปารมิสมฺปนฺโน สมาธิขนฺธปารมิสมฺปนฺโน
ปญฺญาขนฺธปารมิสมฺปนฺโน ทฺวตฺติสมหาปุริส
ลกฺขณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

อภิสมฺโพธิวคฺโค จตุฏฺโฐ ฯ

อิติปี โส ภควา มหาปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา ปุถุปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา หาสปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา ชวนปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา ติกฺขปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา ปญฺจจกฺขุปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา อฏฺฐารสพุทฺธกรปารมิสมฺปนฺโน ฯ

มหาปญฺญาวคฺโค ปญฺจโม ฯ

อิติปี โส ภควา ทานปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา สีลขนฺธปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปี โส ภควา เนกฺขมฺมปารมิสมฺปนฺโน ฯ

TUDC 05/06/2563

อิติปิ โส ภควา ปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา วิริยปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา ขนฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา สจฺจปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา อธิฏฺฐานปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา เมตฺตาปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา อุเปกฺขาปารมิสมฺปนฺโน ฯ

ปารมิวคฺโค ฉฏฺโฐ ฯ

อิติปิ โส ภควา ทสปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ทสอุปปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ทสปรมตฺถปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สมติสปารมิสมฺปนฺโน ฯ ตำ ตำ ชานหนำ ปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อภิญฺญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สมาธิปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา วิมุตฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา

TUDC 05/06/2563

วิมุตฺติญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

ทสปารมิวคฺโค สตฺตโม ฯ

อิติปิ โส ภควา วิชฺชาจรณวิปสฺสนาวิชฺชา ปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา มโนมยิทฺธิ วิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อิทฺธิ วิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ทิพฺพโสตวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปรจิตฺตวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ทิพฺพจกฺขุวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา จรณวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา จรณธมฺมวิชฺชาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อนุปุพฺพวิหารปารมิสมฺปนฺโน ฯ

วิชฺชาวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

อิติปิ โส ภควา ปริญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปหานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส

TUDC 05/06/2563

ภควา สจฺจาธิฏฺฐานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา จาคปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา วิริยปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ขนฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สจฺจปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อธิฏฺฐานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา เมตฺตาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อุเปกฺขาปารมิสมฺปนฺโน ฯ

ปริญฺญาณวคฺโค นวโม ฯ

อิติปิ โส ภควา โพธิปกฺขิยธมฺมปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สติปฏฺฐานปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สมฺมปฺปธานปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อิทฺธิปาทปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อินฺทฺริยปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา พลปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา โพชฺฌงฺคปญฺญาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อฏฺฐงฺคิกมคฺคธมฺมปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา มหาปุริสกิริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อนาวรณวิโมกฺขปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส

TUDC 05/06/2563

ภควา อรหตฺตผลวิมุตฺติปารมิสมฺปนฺโน ฯ

โพธิปกฺขิยวคฺโค ทสโม ฯ

อิติปิ โส ภควา ทสพลญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา จตุนาจตุนญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา วิปากญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา สพฺพตฺถคามินีปฏิปทาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา นานาธาตุญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา สตฺตานำ นานาอธิมุตฺติกญาณปารมิ
สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปโรปริยตฺติปารมิ
สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา นิโรธุฏฺฐานญาณปารมิ
สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา จุตูปปาติญาณปารมิ
สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติ
ญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
อาสวกฺขยญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

ทสพลญาณวคฺโค เอกาทสโม ฯ

อิติปิ โส ภควา โกฏิสหสฺสานำ ปกติสหสฺสานำ

TUDC 05/06/2563

หตฺถึ พลทฺรปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ปุริสโกฏิทสฺสหสฺสานญฺ พลทฺรปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา ยมกญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา ส์ลคุณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา คุณปารมิสมาปตฺติสมฺปนฺโน ฯ

กายพลวคฺโค ทฺวาทสโม ๒

อิติปิ โส ภควา ถามพลปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา ถามพลญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา พลปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
พลญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ปุริสปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อตฺถยปารมิ
สมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา อุสฺสาหปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา อุเวลฺญาณปารมิสมปนโน ฯ

ถามพลวคฺโค เตรสโม ๒

อิติปิ โส ภควา จริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส

TUDC 05/06/2563

ภควา จริยาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
โลกตฺถจริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
โลกตฺถจริยาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ญาตตฺถจริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ญาตตฺถจริยาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
พุทฺธจริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
พุทฺธจริยาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ติวิธจริยาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ปารมิอุปปารมิปรมตฺถปารมิสมฺปนฺโน ฯ

จริยาวคฺโค จตุรสฺโม ฯ

อิติปิ โส ภควา ปญฺจุปาทานกฺขนฺเธสุ
อนิจฺจลกฺขณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา
ปญฺจุปาทานกฺขนฺเธสุ ทุกฺขลกฺขณปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา ปญฺจุปาทานกฺขนฺเธสุ อนตฺตลกฺขณ
ปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา อายตเนสุ
ติลกฺขณญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา

TUDC 05/06/2563

อฏฺฐารสธาตุสุติกฺขณญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา วิปริณามกฺขณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

ขกฺขณวคฺโค ปณฺณรสโม ฯ

อิติปิ โส ภควา คตฏฺฐานปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา คตฏฺฐานญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา วสีปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา วสีญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สิกฺขาปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สิกฺขาญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สงฺวรปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา สงฺวรญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

คตฏฺฐานวคฺโค โสฬสโม ฯ

อิติปิ โส ภควา พุทฺธปเวณีสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา พุทฺธปเวณีญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ยมกปาฏิหาริยปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส ภควา ยมกปาฏิหาริยญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ

TUDC 05/06/2563

อิติปิ โส ภควา จตุพฺรหฺมวิหารปารมิสมฺปนฺโน ฯ
อิติปิ โส ภควา อนาวรนปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา ปริยนฺตญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา สพฺพญฺญุตญาณปารมิสมฺปนฺโน ฯ อิติปิ โส
ภควา จตุวิสติโกฏิสตวชิรปารมิสมฺปนฺโน ฯ
ปเวณิวคฺโค สตฺตรสโม ฆ

จบพระคาถาอาการวัตตาสูตรแต่เท่านี้

ก็จะแสดงอานิสงส์ในพระอาการวัตตาสูตรสืบต่อไป

เอวมฺเม สุตฺ เอกฺ สมยฺ ภควา ราชคเห วิหรติ คิชฺฌกูเฏ ปพฺพเต อถโข อายสฺมา สาริปุตฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตฺ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตฺ นิสีทิ ฯ

ณะบัดนี้จะสะแดงความตามสมควร แก่ไวยยากรณบาลี ที่มีมาในอาการวัตตาสูตรโดยสรุปยุติ

TUDC 05/06/2563

ในเรื่องความว่า ณะสมัยครั้งหนึ่ง องค์สมเดจพระผู้มีพระภาคเสดจประทับระงับพระอิริยาบถ ณะคิชฌกูฏบรรพตครวรรณ ใกล้กันกับมหานครราชคฤห์ธานี เปนที่อาศัยโคจรบิณฑบาตพุทธาจิณณวัตต์ อถโข อายสฺมา สาริปุตฺโต ครั้งนั้นพระสาริบุตรพุทธสาวกผู้มีอายุ จึงเข้าไปสู่ที่เฝ้าสมเดจพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายอภิวาทโดยอาการเคารพเปนอันดีแล้ว ก็นั่งอยู่ที่ควรส่วนสุดข้างหนึ่ง อันปราศจากนิสัชชะโทษ ๖ ประการ เอกมนฺตํ นิสีทิ นิสชฺช โข อายสฺมโต สาริปุตฺตสฺส เมื่อพระสาริบุตรผู้มีอายุ นั่งอยู่ที่อันสมควรแล้วจึงแลดูซึ่งสหธรรมิกสัตว์ เกิดความปริวิตกในใจ คิดถึงกาลต่อไปในส่วนอนาคตภายน่า อิเม โข สตฺตา ฉินฺนมูลา อติตสิกฺขา อันว่าสัตว์ทั้งหลายเหล่าน ที่หนาไปด้วยกิเลสาสวะ แลอวิชชาสวะยังไม่ถ่องซึ่งโอฆะทั้ง ๔ คือ กามโอฆะ ทิฏฐิโอฆะ อวิชชาโอฆะ อันเปนโอฆะแอ่งแก่งกันดาน มี

TUDC 05/06/2563

สันดานอันรกชัฏด้วยอกุศล คือ โลภะ โทษะ โมหะ ก็กระทำซึ่งการอันเปนอกุศล เปนอาจิณณกรรม ก็ชื่อว่ามีกุศลมูลขาดเสียแล้ว มีสิกขาอันละเสียแล้ว จตูสุ อปาเยสุ วิปจฺจนฺติ ก็เที่ยงที่ว่าจะไปไหม้อยู่ในอบายทั้ง ๔ เปนที่ปราศจากความสุข คือ นรกแล เปตวิสัย อสุรกายกำเนิด ติรัจฉานกำเนิด ก็เมื่อสัตว์ทั้งหลายหนาไปด้วยอกุศล จะยังตนให้ตกไปไหม้อยู่ในอบายนี้ พุทฺธกรธมฺเมหิตพฺพํ ธรรมเครื่องกระทำซึ่งความเปนพระพุทธเจ้า คือ บารมี ๓๐ ทัศ จะพึงมิสามารถเพื่อจะห้ามกันเสียได้ ซึ่งจตุราบายยิกทุกข์ทั้งหลายนั้นจะพึงมีอยู่ เพราะด้วยว่าบารมีธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย มีอยู่เปนอันมาก จะมีอยู่แต่เท่านี้หามิได้ ธรรมทั้งหลายใด เปนไปเพื่อจะให้สำเรจพระโพธิญาณ อันสมเดจพระพุทธเจ้าตรัสสะแดงไว้ ในพระสูตร แลพระวินัยแลพระปรมัตถ์ อันเปนธรรมคัมภีรภาพละเอียดนัก เปนองค์ธรรมอัน

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเสพแล้วโดยยิ่ง ล้วนเป็นนิยยา-
นิกธรรมจะนำสัตว์ให้พ้นจากวัฏฏสังสารทุกข์ได้ดังนี้
เมื่อพระธรรมเสนาบดีพระสารีบุตร พุทธสาวก เมื่อ
มีความปริวิตกในจิตต์ ด้วยความกรุณาประชุมชน
เกิดมาณะภายหลัง จักให้ปฏิบัติในธรรมนั้นๆ ให้
เป็นที่ป้องกันรักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย ในอบาย
อย่างนี้ จึงยกกรประพุ่มหัตถ์ อัญชลีกรประนมแทบ
บงกชบาท สมเดจพระบรมโลกนาถเจ้าแล้ว จึง
กราบทูลพระกรุณาว่า เยเกจิ ทุปปญญา ปุคคลา
ข้าแต่พระผู้มพระภาคเจ้า บุคคลทั้งหลายเหล่าใดเหล่า
หนึ่งที่เปนผู้มบัญญา ยังหนาอยู่ด้วยโมหะ อวิชชา
พุทธการกธมเม อชานิตวา หารู้จักพุทธการก
ธรรม คือ บารมีแห่งพระพุทธเจ้านั้นไม่ เพราะความ
ที่แห่งตนเปนคนอันธพาล จะพึงกระทำซึ่งกรรมอัน
เปนบาปทั้งปวง นับได้พันแห่งโกฏิเปนอันมาก บาง
จำพวกก็พึงกระทำ ซึ่งมนุสสฆาฏกรรม คือ ฆ่า

TUDC 05/06/2563

มนุสส์เสยเปนต้น ฆ่าซึ่งกษัตริย์ซึ่งเอาราชสมบัติ แล
ฆ่าซึ่งมหาอำมาตย์ แลปโรหิตาจารย์ ฆ่าซึ่งชนอัน
เปนพาลแลบัณฑิตย์ ฆ่าบรรพชิตคือสมณะ อัน
เปนมหาวัชชกรรมครุกรรม โกจิ โคนำ วา มหิสานำ
วา บางจำพวกฆ่าซึ่งโคแลกระบือ ฆ่าสัตว์
ติรัจฉาน มีฆ่าชิงแพะแกะ ฆ่าซึ่งคชสาร อัศดร กุญชร
ชาติ ด้วยสามารถความประสงค์ ซึ่งมังสะแลงา
อังคาพยพน้อยใหญ่ หรือกระทำซึ่งปาณาติบังกล่าวมา
ฉะนี้ ด้วยสามารถโทษะความโกรธ แลโมหะความหลง
ชนผู้เปนคฤหัสถ์ บางจำพวกผู้เปนพาล จงใจจะพึง
กระทำครุกรรมอันสาหัส คือ อนันตริยกรรมทั้ง ๕
เปนต้นว่าฆ่าซึ่งบิดาแลมารดา สาสนโต ปาราชิกำ
อาปชฺเชยฺย ก็จะพึงถึงซึ่งความที่แห่งตนเปนผู้พ่าย
แพ้จากพระศาสนา แท้จริงคฤหัสถ์ผู้ทำครุกรรมฆ่า
บิดามารดาดังกล่าวมานี้ ชื่อว่าปาราชิกฝ่ายฆราวาส
เบื้องว่าบรรพชิตทั้งหลาย ผู้ดำรงซึ่งศักขาบทสังวร

TUDC 05/06/2563

วินัยไม่ตั้งอยู่ในอธิศีกขา ล่วงพุทธอาชญาอันเปน
อนาติกมโทษ ต้องครุกาบัติ แลลหุกาบัติ โดยลำดับ
มา นิทานมูลา จนถึงซึ่งปาราชิกาบัติ เปนผู้ขาดจาก
มูลในพระพุทธวจนะ อันจัดซึ่งปิฎกทั้ง ๓ คือ พระ
วินัยปิฎก พระสูตรปิฎก พระปรมัตถปิฎก อันเปน
สาสโนวาท เต ปาปกมฺมํ กตฺวา ชนทีใดสมมติว่า
บรรพชิตทั้งหลายนั้น จะพึงกระทำกรรมเปนบาป ก
เปนเหตุจะยังตนให้ถึงซึ่งนิรยทุกข์ กายสฺส เภทา
เบื้องหน้าแต่จุติจิตต์เพราะแตกจากชีวิตนทรีย แล้วจะ
พึงไปบังเกิดในอเวจีนรยาบาย ข้าแต่พระผู้มีพระภาค
เจ้า ธรรมอันใดอันหนึ่งเล่า จะเปนธรรมอันลึก
สุขุม ที่สามารถอาจเพื่อจะห้ามเสียได้ ซึ่งสัตว์ทั้ง
หลายนั้นอันจะตกไปในนรกใหญ่ คือ อเวจีนั้นจะมี
อยู่บางหรือพระพุทธเจ้าข้า เมื่อกราบทูลดังนี้แล้ว
พระผู้เปนเจ้าธรรมเสนาบดี จึงกล่าวซึ่งคาถาทั้งหลาย
ตามบรรยายพระพุทธภาสิต ที่ได้สะแดงซึ่งทุกข์ อัน

TUDC 05/06/2563

เปนผลวิบากแห่งครุกาบัติ แลหุกาบัติ ยกปาราชิก
สิกขา จัดเปนมูลเฉทชินสะแดงเบื้องต้น โดยกระแส
อนุสนธิว่า ทสวสฺสสหสฺสานิ ตีสสหสฺสโกฏิโย
ปาราชิกํ สมาปนฺโน บรรพชิตผู้ล่วงเสียซึ่งสิกขา
ถึงพร้อมแล้วซึ่งปาราชิก เปนผู้มมูลขาดจากพระ
สาสนานิยามคติ ที่จะให้ไปอุบัติในภพเบื้องน่า คือ
จะไปบังเกิดในนรกใหญ่ คือ อเวจีให้มีอยู่ในไฟไม่
รู้จบกำหนดนับได้ถึง ๓๐๐๐ โกฏิ กับหมื่นปีเปนที่สุด
อาการวัตตาสูตรนี้มีเนื้อความอันพิศดาร ถ้าแม้จะ
พรรณนาไปก็จะเปนการอันเนิ่นช้า จำจะได้ชักซึ่งส่วน
แห่งอานิสงส์ ที่บุคคลที่ได้สักการะบูชาแลนับถือ แล
ได้บ่นท่องสาธยายจำทรงไว้ได้ดังนี้เปนต้น ก็จะพึงมี
อานิสงส์อันใหญ่ยิ่ง ในลำดับนั้นสมเดจพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าตรัสสะแดง ซึ่งอาการวัตตาสูตร กำหนด
ด้วยวรรค ๑๗ วรรค มีอรหาทิคุณวรรคเปนต้น จน

TUDC 05/06/2563

ถึงปเวณียวรรคเปนคำรพ ๑๗ ด้วยประการดังนี้
แล้วพระองค์ทรงบรรยาย ซึ่งอานุสังสคุณานุภาพแห่ง
อาการวัตตาสูตร์ แก่พระสาริบุตร์ต่อไปว่า ยญฺจ
สาริปุตฺต รตฺตึ ดูกรสาริบุตร ก็ราตรีอันใดพระ
ตถาคตได้ตรัสรู้ ซึ่งพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ
เบื้องหน้าแต่เสวตฉัตร์ ณควงไม้อัสสัตถะพฤกษ์โพธิ
มณฑล ก็ในราตรีนั้นแลพระตถาคต ก็ระลึกซึ่งอาการ
วัตตาสูตร์นั้น อันมีคุณานุภาพเพื่อเปนที่รักษาต่อต้าน
ซึ่งภัยอันตราย แลเปนที่เร้นซ่อน เปนคติที่จะให้ไป
ในเบื้องน่าแห่งสัตวโลก กับทั้งเทวโลก ทั้งมารโลก
พรหมโลก แลหมู่สัตว์เปนไปกับด้วยสมณะ แล
พราหมณ แลสมมุติเทวดา แลมนุษย์ แลสามารถ
เพื่อจะห้ามเสียซึ่งบาปธรรมทั้งปวง เพราะพระตถาคต
มาระลึกตามอยู่ ซึ่งธรรมทั้งหลายอันเปนมรรคาแห่ง
สัตว์ทั้งหลาย ให้ถึงซึ่งอันสิ้นไปแห่งทุกข์ แลภัยทั้ง
ปวงในสงสารอย่างนี้ กำหนดเพียงไรแต่นิพพานธาตุ

TUDC 05/06/2563

ซึ่งอนุปาทิเสส มีกัมมัชชรูป แลวิปากขันธ์อัน กรรมแลกิเลส เข้าถือเอาเหลืออยู่ไม่มีสิ้นเชื้อสิ้นเชิง เอตฺถนฺตเร ในระวางแห่งกาลนั้น กายกรรมแห่งพระตถาคตพุทธเจ้าทั้งปวง ญาณปุพฺพงฺคมํ มีญาณเครื่องรู้เปนประธานถึงก่อน คือว่าเปนกับด้วยญาณอันปราศจากโทษ คือ โมหะ แม้ถึงวจีกรรม แลมโนกรรม แห่งพระตถาคตพุทธเจ้า ก็เปนไปแล้วด้วยญาณ เหมือนอย่างนั้น อตีตํรอปฺปฏิหตํ แลกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม แห่งพระตถาคตพุทธเจ้าที่เปนส่วนอดีตกาลล่วงแล้ว แลเปนส่วนปัจจุบัน แลอนาคตกาลภายน่า อันยังไม่มาถึงก็เปนญาณทัสนะเครื่องที่เห็นด้วยญาณ อปฺปฏิหตํ อันโทษทั้งหลายเปนต้นว่า อภิชฌา ไม่กำจัดได้ ไม่ใคร่ละแล้วเปนกรรมผ่องแผ้ว ในไตรทวารด้วยประการฉะนี้ เยเกจิสาริปุตฺต ดูกรสาริบุตร์ ครั้นเมื่ออาการวัตตาสูตร์นี้ชนทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ได้กล่าวอยู่เปนอัตรา

แล้ว บาปกรรมทั้งปวงก็จะไม่ได้ช่อง ที่จะหยั่งลงไป
ในสันดาน แม้ถึงผู้นนจะกล่าวอย่างหนึ่งก็ดี จะ
คุ้มครองรักษาผู้นน จตุตาโร มาเส สันกาลประมาณ
ไปได้ ๔ เดือนเปนกำหนด เปนที่คุ้มครองป้องกันภัย
อันตรายทั้งปวง ยกไว้แต่ภัยอันตรายที่บังเกิดแล้ว แล
ตามผลวิบากแห่งอกุศลกรรมเท่านั้น อนึ่งบุคคลผู้ใด
อุตส่าห์ตั้งจิตไม่คิดท้อถอย ได้สดับฟังซึ่งอาการ
วัตตาสูตรนี้ก็ดี หรือได้เล่าเรียนแล้วได้บอกกล่าวก็ดี
หรือได้เขียนเองแลใช้ให้ผู้อื่นเขียนก็ดี หรือได้จ้างทรง
ไว้ได้ก็ดี หรือได้กระทำสักการะบูชานับถือก็ดี หรือ
ได้ระลึกเนือง ๆ โดยเคารพพร้อมด้วยไตรประนามก็ดี
จะปรารถนาสิ่งใด ๆ ก็จะสำเร็จแก่บุคคลผู้นน ตามประ
สงค์พร้อมทุกสิ่งสรรพ์ ตัง ตสฺมา หิ ปงฺกโร หิ เพราะ
เหตุกาลนั้น ท่านผู้มปรชา ประกอบด้วยศรัทธาแล
ความเลื่อมใส จงกระทำซึ่งอาการวัตตาสูตร์ อันจะ
เปนที่ผ่อนพัก พึ่งอาศัยในวัฏฏะกันดาร ประหนึ่ง

TUDC 05/06/2563

ว่าเกาะแลฝั่ง ได้เปนที่ตั้งอาศัยแห่งชนทั้งหลาย ผู้สัญจรไปในชลสาครสมุทรทะเลใหญ่ฉะนั้น อฏฺฐวี-สติยา จ อวิชฺชหิตํ ก็อาการวัตตาสูตร์นี้ อันพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ๒๘ องค์ ที่ล่วงไปแล้วก็ดี อันพระตถาคตเจ้าบัดนี้ก็ดี มิได้สละละวางทิ้งร้างให้ห่างเลยสักองค์เดียว ได้ทรงตามกันมาทุกพระองค์ อนนฺตรํ พระสูตรนี้มีคุณานุภาพยิ่ง ไม่มีสูตรอื่น ๆ จะยิ่งกว่าหามิได้ ยถาสตฺติ ยถาพลํ สิกฺขาตพฺพํ เพราะฉนั้น ท่านผู้สัตบุรุษพุทธศาสนิกชน พึงศึกษาเปนทางเล่าเรียนเขียนไว้ โดยควรแก่กำลังอย่างไรอย่าให้เสียคราวเสียสมัยที่ได้ประสพ สิกฺขิตุํ อสกฺโกนฺเตน ก็เมื่อไม่อาจพึงศึกษาได้ ด้วยความที่ตนเปนคนมันทปัญญา ก็พึงจานจารึกลงไว้ในสมุดและใบลาน ให้เปนที่ดูที่นมัสการบูชาโดยเคารพ กาตุํ อสกฺโกนฺเตน ก็เมื่อไม่อาจเพื่อจะกระทำได้ ดังกล่าวแล้วนี้ ก็ให้พึงฟังตั้งใจโดยเคารพ ดำรงสติ

ให้ระลึกตามทุกบททุกบาท อย่าให้เป็นสติวิปลาศ
ปราศจากสติ เป็นแต่สักว่านั่งฟังอยู่อย่างนั้น สำนึก
อสกฺโกนฺเตน ก็เมื่อไม่อาจเพื่อจะฟังดังกล่าวมาแล้วนั้น
พึงไปสู่สถานที่อยู่แห่งบุคคลผู้ได้เล่าเรียนสาธยาย พึง
ประคองซึ่งประพุ่มหัตถ์ ทสนขสโมธาน ฟังท่าน
สาธยาย สุนิตฺ อสกฺโกนฺเตน ก็เมื่อไม่อาจฟังได้
ดังนั้น พึงไปสู่สถานที่ท่านแสดงซึ่งอาการวัตตาสูตรนั้น
ก็พึงยังจิตที่ประกอบแล้วด้วยศรัทธาให้เกิดขึ้นแล้ว
พึงพิจารณาลุบคลำด้วยปัญญาว่า เอวํ คุณยุตฺโต
โส ภควา สัมเดจพระผู้มีพระภาค พระพุทธองค์
ประกอบด้วยพระคุณอย่างนี้ๆ ให้พินิจนึกระลึก
ตามพระคุณที่ท่านสะแดงแล้วนั้น โสมนสฺสชาโต ให้
เกิดความโสมนัสยินดีด้วยปีติ ในพระพุทธเจ้าเป็น
อารมณ์ ดังนี้ ก็จักห้ามกันเสียได้ซึ่งอกุสลบาปธรรม
อันจะชักนำให้ปฏิสนธิในอบายภูมิทั้ง ๔ คือนรก
และเปตวิสัย อสุรกายดิรัจฉานกำเนิด ดังนี้ ย่อ ย่อ

TUDC 05/06/2563

ปฏิเถติ บุคคลผู้นั้น จะประสงค์ซึ่งพัสดุสิ่งใด ๆ
ความปรารถนาสิ่งนั้น ๆ ก็จะสำเร็จพร้อมแก่บุคคล
ผู้นั้น ด้วยคุณานุภาพที่ได้ดำรงจิตต์ คำนึงตามใน
พระพุทธคุณที่ได้สะแดงแล้วนั้น สเจ ปุนปฺปุนํ
สมนุสฺสเรยฺย ถ้าหากว่าบุคคลผู้ใดมีศรัทธา จะ
ระลึกตามอาการวัตตาสูตรนี้เนือง ๆ ยทฺถ กตฺถจิ
ภเว ชาโต บุคคลผู้นั้นเมื่อละเสียซึ่งอัตตภาพร่างกาย
ในปัจจุบันชาตินี้แล้ว จะปฏิสนธิในภพเบื้องหน้า
ในภพใดภพหนึ่ง ก็จักไม่เกิดในดิรัจฉานในเปตวิสัย
จักไม่ไปเกิดในสัญชีพนรก ในอุสุทะนรก จักไม่ไป
เกิดในสังฆาฏะนรก ในโรรุวะนรก ในมหาโรรุวะ
นรก จักไม่ไปเกิดในตาปนรก จักไม่ไปเกิดใน
อเวจีนรกเช่นนั้น ด้วยผลานิสงส์ที่ตนได้เจริญซึ่ง
อาการวัตตาสูตรอยู่เนือง ๆ ดังกล่าวมาฉะนี้ อนึ่ง
ในปัจจุบันภพ ก็จะเป็นที่หลีกหลบภัยอันตรายมิให้
มาแผ้วพาน ตสฺส ภยานิ และภัยคืออารมณ์ที่บุคคล

TUDC 05/06/2563

จะพึงสดุ้งกลัวนั้น ๓๐ ประการ อหิภยั วา อนิ่ง
คอ ภัยอันบังเกิดแต่ทมชาติ งูอันมีพิศม์ กุกกุรภย์
วา ภัยอันบังเกิดแต่สุนักขบ้าน และสุนักข จงจอก
ทดุร้ายจะขบกัด ๑ โคณภย์ วา ภัยอันบังเกิดแก่โค
ถึกและโคเถื่อน ๑ มหิสภย์ วา หรือภัยบังเกิดแต่
กระบือเถื่อนและกระบือบ้านทดุร้ายจะขวิดชน ให้ถึง
เปนอันตรายแก่ชวิต ๑ สีหภย์ วา หรือภัยคอราชสีห์
และเสือโคร่งและเสือเหลืองและเสือดาวและเสือแพ้วกด
หตฺถิ อสฺสราชโจรภย์ วา หรือภัยเกิดแต่คชสารและ
ภัยเกิดแต่อัสดรภาช จตุรงคชาติ และภัยอันบังเกิด
แต่พระยาราชาผู้จอมแห่งประชาชน หรือภัยอันบังเกิด
แต่โจร และเกิดแต่เพลิงและน้ำ และภัยอันเกิดแต่
มนุสส์ทผูกเวร หรือภัยเกิดแต่อมนุสส์ ภูตผีปีศาจ
เข้าสิงสู่บบคน ให้จลาจล วิกลจริตผิดจากมนุสส์
ทณฺฑภย์ วา หรือภัยทณฺฑกรรมต้องอาญาหมาย
พยคฺฆกุมฺภณฺฑารกฺขเทวตาภย์ วา คือภัยเกิดแต่

ยักษ์และกุมภัณฑ์ จะมาบีบคั้นให้เป็นบ้าเสียจริต
กิริยาแห่งมนุสส์ และภัยเกิดแต่คนธรรพคนธรรพ์
และอารักขเทวดา คือโกรธปองกระทำร้ายวิหงสา
เบียดเบียฬ มารภย์ วา หรือภัยเกิดแต่มารทั้ง ๕
จะมาผจญให้เกิดการวิกลเปนไปต่าง ๆ วิชชาธรภย์
วา หรือภัยเกิดแต่วิชชาธร ชนผู้ทรงไว้ซึ่งวิชชาจะ
กระทำให้เปนอันตราย ด้วยอำนาจวิทยาคุณ สพฺพ-
เทวโลกาธิปติภย์ วา หรือว่าภัยเกิดแต่มเหศรเทวราช
ผู้เปนใหญ่ในเทวโลกทั้งปวง รวมเปนภัยที่บุคคล
จะพึงสดุ้งหวาดเสียวกลัว ๓๐ ประการ ภัยทั้ง ๓๐
ก็จะอันตรธานวินาสไม่อาจเบียดเบียฬให้เปนอันตราย
ได้ จกฺขุโรคาทโย ทั้งโรคที่จะบังเกิดขึ้นเบียดเบียฬ
กาย เสียดแทงอวัยวน้อยใหญ่ ทั้งภายในและภาย
นอก เปนต้นว่าโรคในจักษุ ก็จะรังเสื่อมสร่าง
บางเบาลง ชิมฺหุฉาปีปาสาภย์ วา หรือว่าภัยอัน
บังเกิดแต่ความอยาก เพื่อจะบริโภคอาหาร และ

TUDC 05/06/2563

ความหวังดีมักมีสิ่งน้ำ เพราะความกระหายหอบด้วย
โรคภายใน ก็จะวินาสเสื่อมหายด้วยคณานภาพที่ได้
สาธยายท่องบ่นจำทรง ซึ่งอาการวัตตาสูตรนเนอง ๆ
โดยนัยดังกล่าวมาด้วยประการณะนี้ ส่เจ โยโกจิ
สาริปุตฺต ถ้าหากว่าบุคคลผู้ใดใครผู้หนึ่ง จะพึง
กระทำซึ่งปาณาติบาต คือปลงเสียซึ่งชีวิตแห่งสัตว์
ให้ตกล่วงไปเปนวัชชะกรรม ชักนำผลให้ไปปฏิสนธิ
ในจตุราบายนั้นไซร้ อิมำ สุตฺตำ สุตกาลโต ปฏฺฐาย
จำเดิมแต่ได้สดับฟังซึ่งอาการวัตตาสูตรนี้ด้วยศรัทธา
จิตตประสาทเลื่อมใส ก็อาจบีดบังห้ามกันไว้ซึ่ง
กรรมนั้น ทุคฺคติ โส น คจฺฉติ บุคคลผู้นั้นจะยัง
ไม่ไปสู่ทุคติ กำหนดโดยกาลนานประมาณ ๙๐
แสนกัลป์ณะนี้ นเปนอานิสงส์ผลที่ได้ท่องได้บ่นได้
ทรงจำ ซึ่งกระแสแห่งอาการวัตตาสูตร ให้เปน
วาจุกตา สกฺกลเคหำ สพฺเพรกฺขาหิ รกฺขิตุ อันึ่ง
เคหะสถานทั้งสิ้นแสนแห่ง ผู้นนจะมีผู้รักษาแล้ว ด้วย

TUDC 05/06/2563

เครื่องรักษาทั้งปวง เทพยดาทั้งหลายในฉะกามาพจร
สถานนั้นทั้ง ๖ ชั้นฟ้า ย่อมจะพิทักษ์รักษาให้นิราศ
ภัยอันตราย เอวं สารีปุตฺต อิทं สุตฺตं มหิทฺธิกं
ดูกรสารีบุตร์ อาการวัตตาสูตรนี้ มีอิทธิฤทธิ์ใหญ่
หลวง มหาเตชं มหานุภาวं มีเดชานุภาพยิ่งนัก มี
พลกำลังมาก มีอานิสงส์คุณอันไพศาล ด้วยประ
การฉะนี้ สมเดจบรมสากยมุนี สัมมาสัมพุทธเจ้า
ศรัสอธิบายซึ่ง อิทธิเดชานุภาพ แห่ง อาการวัตตาสูตรนี้
แล้ว เทสนากุสลं คณหนฺโต เมื่อพระองค์ถือเอายอด
แห่งเทศนา จึงตรัสซึ่งพระคาถาทั้งหลาย ดังนว่า
สพฺพเมกมิทं สุตฺตं อภิธมฺมปิฎกญฺเจว เปนต้น
อธิบายความในพระคาถาว่า อาการวัตตาสูตรนี้ พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เปนพระสัพพัญญู รู้ซึ่งสังขตธรรม
ทั้งปวง ได้พิจารณาดูบคลาซึ่งพระอภิธรรมปิฎก
ด้วย ซึ่งพระสุตันตปิฎกด้วย ซึ่งพระวินัยปิฎก
ด้วย ประกาศไว้แล้ว มหาเตชं อิทฺธิพลं มีพระ

TUDC 05/06/2563

เดชมาก มีฤทธิ์และกำลังใหญ่หลวง ประดับแล้ว
ด้วยวรรค ๑๗ วรรค ดังกล่าวแล้วในหนหลัง แต่
ถ้วนสะแดงซึ่งพุทธคุณ คือพระบารมีของสมเดจพระ
พุทธเจ้า พุทธคุณคณา คนุชา กลิ่นหอมทั้งหลาย
คือ ประชุมแห่งหมู่พระพุทธคุณ เปนกลิ่นอันอุดม
ประเสริฐ สูงสุดกว่ากลิ่นคันธชาติทั้งปวง ที่มนุสส์
และเทวดากำหนดว่าเปนกลิ่นอันดี อาการวตตา-
สุตตำ สุตตมหิ จ ปกาสิตา คันธชาติแห่งหมู่พระ
พุทธเจ้าทั้งปวงเหล่านั้น เราผู้ตถาคตได้สะแดงแล้ว
ในอาการวัตตาสูตรนี้ สัทธาหตเถน วิญญูนา อัน
วิญญูชนผู้มปรชาพึงถูบคลำเถิดด้วยมือ คือ ศรัทธา
ความทดงจิตต์ไว้ชอบในกาลทุกเมื่อ พุทธคุณา
ปุปผา คือ หมู่แห่งพระพุทธคุณ เปนบุปผาชาติอัน
อุดมกว่าบุปผาชาติที่เทวดาและมนุสส์ทั้งหลายมานิยม
ว่าประเสริฐนั้น บุปผาชาติ คือ หมู่พระพุทธเจ้าทั้งนั้น
เราผู้ตถาคตได้ประกาศแล้ว ในอาการวัตตาสูตรนั้น

TUDC 05/06/2563

ชเนน หิตกาเมน ชนผู้ใคร่ซึ่งประโยชน์เกื้อกูลอุด
หนุนแก่ตนในโลกเบื้องหน้า พึงประดับประดาทัด
ทรงไว้ ด้วยใจศรัทธาทุกเมื่อเถิด ดังนี้ ราโค
จิตฺตํ น ชหติ ราค คือความกำหนัด จะได้กำจัด
ซึ่งจิตต์แห่งบุคคลนั้นหามิได้ ตถา โท.โส จ โมโห
จ ถึงโทส แลโมห ก็จะไม่กำจัดซึ่งจิตต์แห่ง
บุคคลผู้นั้น ให้ชุ่นข้องหมองมัวไปได้ ตถาคเตน
ปสาโท จ บุคคลนั้นก็จะมีความประสาทเลื่อมใส
ในพระตถาคต ผู้เป็นอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า แล
จะมีคารวะเคารพในพระตถาคต และเคารพในพระ
สัทธรรม และพระสงฆ์ชินบุตร สทฺธาทิเวปุลฺลตาโต
จะถึงซึ่งความไพบูลย์ด้วยคุณ มีศรัทธา
เป็นต้น จะมากไปด้วยปรีดาปราโมทย์ในพระพุทธ
คุณ ดังนี้ สพฺพทุกฺขพยสฺสาโย ร่างกายอันบุคคล
อบรมอยู่แล้วด้วยพระพุทธคุณ อันเป็นเครื่องหมด
สิ้นแห่งทุกข์ภัย ไกลจากราคาทิกิเลส ดังนี้ อคฺโค

TUDC 05/06/2563

เชฏฺโฐ อนุตฺตโร ก็เปนกายเลิศประเสริฐยิ่ง ควรจะพึงบูชา ประหนึ่งว่าเรือนพระเจดีย์ อันเปนที่บูชาฉะนั้น ตถาคเตน สทฺธิ บุคคลที่มจิตตสันดานอบรมอยู่ ด้วยพุทธคุณนั้น เหมือนได้อยู่ณที่เดียวกันกับด้วยพระตถาคตพุทธเจ้า วิตกฺกเม อุปฏฺฐิเต ครั้นเมื่อวัตถุอันจะพึงล่วงในสิกขาบทบัญญัติ จักเปน อาณาวิติกกมโทษ จะมีปรากฏเฉพาะหน้าก็ดี บุคคลนั้นก็จะตั้งไว้ซึ่งหิริ ความละอาย แลโอตตัปปะ ความสดุ้งต่อบาปแลโทษ ประหนึ่งว่าตั้งอยู่ในที่หน้าพร้อม แห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉะนั้น ก็ไม่อาจล่วงเกินซึ่งสิกขาบทบัญญัติ ในครุกาบัติและลหุกาบัตินั้นๆได้ ข้อนี้เปนคุณาสเนยธรรมฐิติ ที่ได้หมั่นคำนึงซึ่งอตุลบารมี ที่กล่าวไว้ในอาการวัตตาสูตรนั้น โย อุปารัมภาทิเหตุ ว่าบุคคลผู้ใดมีศรัทธาปสาทคุณความเลื่อมใส ย่อมสดับฟังคำสั่งสอนแห่งสมเดจพระชินวรวิสุทธิศาสดาจารย์ เพราะเหตุแห่ง

โทษเชาปรารภ คือประสพความสรรเสริญและลาภ
ยศเปนต้น อารกา จาติ สทฺธมฺมา บุคคลผู้นน
ก็จะตั้งอยู่ในที่ไกลจากพระสัทธรรม ประหนึ่งว่าพน
ปถพีเปนของไกลกันกับอากาศฉะนั้น บุคคลผู้นก
จักเสื่อมจากพระสัทธรรม ประหนึ่งว่าปริมณฑล
แห่งพระจันทร์ อันหมดศรัทธาในดถากาพนักขัตต
ฉะนั้น โย จ ตุฏฺเฐน จิตฺเตน บุคคลใดมจิตต์
แล้วด้วยศรัทธาปสาทคุณ ย่อมสดับฟังซึ่งคำสั่งสอน
แห่งสมเดจพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ผจญเสียซึ่งขาศึก
คือกิเลสและหมู่มาร ด้วยจิตต์ชนบานกรมย์ปราศ
จากโทษ มีอันปรารภคือแลเห็นแก่ลาภและยศ แล
ความสรรเสริญเปนต้น ดังกล่าวมาแล้วนั้น กิเลส
เชเปตวา บุคคลผู้นกจะยังกิเลสทั้งหลายให้หมด
สิ้น ด้วยตทังคปหาน และวิกขัมภนปหาน โดย
ลำดับๆกันไป จนถึงสะกิเลสด้วยสมุจเฉทปหาน
หมดสิ้นเชออุปาทาน อนาสโว เปนผู้วิสุทธิใน

TUDC 05/06/2563

สันดาน ไม่มีอาสวะเครื่องดองเนืองนอง แต่อนันต-
ชาติ ปรินิพพายิ ก็จะดับขันธปรินิพพาน หมดภพ
สันกันดาร คือชาติและชราพยาธิมรณะ อันเปน
บรมสุข ดังนี้ ด้วยอานิสงส์คุณที่ได้สดับรับปฏิบัติ
ตามทางพระสัทธรรม ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส
สั่งสอนไว้ ธมฺมจารี ดุจประหนึ่งนรชนทั้งหลาย
เหล่าใด ประกอบด้วยคุณ คือศรัทธาและปัญญา
เปนต้น เคารพในสัทธรรมและได้ประพฤติโดยเอื้อ
เฟื้อในพระสัทธรรม อสโถ เปนผู้ไม่กล่าวดี คือ
ไม่อวดแสดงซึ่งคุณที่ไม่มีในตน เปนเหตุจะให้คน
อื่นมีความพิศวง ชนทั้งหลายนั้นได้ชื่อว่าปฏิบัติชอบ
ตรงตามมรรคา แห่งอมตธรรม คือพระนิพพาน
ความสุขสำราญกายสบายจิตต์ ก็จะบังเกิดมีในภพ
นี้และโลกหน้า อิติสา ด้วยตนเคารพนับถือพระ
สัทธรรมและปฏิบัติตาม ดังกล่าวแล้วนี้ ด้วยประ
การดังนี้ อาการวตฺตานุภาเวน สตฺตา โหนฺติ

TUDC 05/06/2563

สุขปฺปตฺตา สัตว์ทั้งหลายจะถึงซึ่งความสุขนิรทุกข์
นิรภัย ปราศจากอันตรายทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่ง
อาการวัตตาสูตรนี้ เทวา มานุสฺสกา อุโภ เทวดา
แลมนุสส์ทั้งหลาย ก็จะแลดูซึ่งกันแลกันด้วยจิตต์
เมตตา มิได้มีหวังสาอาธรรม์ที่จะเบียดเบียฬ ใน
ความลำบากกายระทมใจ ดังนี้ ด้วยอานุภาพแห่ง
อาการวัตตาสูตรนี้ อนฺตรายา อเนกธา อันตราย
ทั้งหลายที่เปนไป ในภายในแลภายนอก มิมากใช่
อย่างหนึ่งแลอย่างเดียว วินสฺสนฺติ อเสสโต ก็ย่อม
วินาสเสื่อมสูญพินาศฉิบหาย ด้วยอานุภาพแห่ง
อาการวัตตาสูตรนี้ ราชโจรคฺคินาปิ จ ภัยอันตราย
ทั้งหลาย อันจะเกิดขึ้นแต่ราชาผู้ปกครองรักษาบังคับ
ปฐพีมณฑล แลจะเกิดแต่โจรจะทำร้ายแลเพลิงไหม้
แลน้ำท่วมมากเกินประมาณ อันตรายเหล่านี้ก็จะ
วินาสฉิบหายมิได้เหลือ ไม่อาจทำอันตรายให้แก่ชน

TUDC 05/06/2563

ทั้งหลายนั้นได้ แม้ถึงว่าสัตว์ดุร้าย เปนต้นว่าสีหะ
แลพยัคฆะ ก็ไม่อาจเบียดเบียฬทำร้ายได้ สังสาเร
สังสรนฺโต เมื่อผู้นั้นยังท่องเที่ยวเวียนวนอยู่ในวัฏฏ-
สงสาร นิปุราปติยายุโต จะเปนผู้มีปัญญาอันเฉียบ
สุขุมภาพ แลจะมีชนมายุยืนยงคงทน จนเท่าถึงอายุ
ปริเฉทกาล อายุขัยเปนกำหนดจึงตาย จะได้ตาย
ด้วยอกาลมรณะนั้นหามิได้ อโรคา จ บุคคลผู้นั้น
จะเปนผู้ไม่มีโรคาพยาธิ ที่จะเสียดแทงให้ฟกช้ำระกำ
กาย อนาสวฺ จ นิพฺภยฺ ก็สถานถิ่นประเทศใด อัน
สมเดจพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้สะแดงไว้แล้วว่า เปน
ที่ไม่มีอาสวกิเลสแลเปนที่เกษมสุขสันทุกข์ภัย ไม่มี
ข้าศึกสิ่งใดที่จะมาผจญให้ถึงซึ่งพ่ายแพ้ได้ นิพฺพาน-
มตฺถุ สนฺตฺ ลเภยฺย อนาคเต บุคคลผู้นั้นก็จะพึงได้
สถานประเทศนั้น กล่าวคือพระนิพพาน อตฺถุ สนฺตฺ
ไม่มีธรรมอันๆที่จะเปนคู่เปรียบให้เท่าถึงได้ เปน
ธรรมอันระงับได้แท้ ในอนาคตกาลเบื้องหน้า ยังไม่

TUDC 05/06/2563

มถึง ดังน เพราะอานิสังสผลที่ได้ระลึกตามเนือง ๆ
ซึ่งพระพุทธคุณวิบุลบารมี ทิพพจักขุ วิโสธย ผนน
ก็จะสำเรจซึ่งไตรวิชชา แลอภิญญา ๖ ประการ ก
จะยังทิพพจักขุญาณให้บริสุทธผ่องใส อาจเห็นใน
รูปารมณ์โดยประสงค์ ประหนึ่งว่าทิพพจักษุแห่งอง
มเหศรสักกเทวราชฉะนั้น คมภีร นิปุณ ธมม โย
จ สนต ปวตติ กบุคคลผู้ใด มีความเลื่อมใส
โสมนัสปรีดา ปสาทศรัทธาเปนเค้ามูล ได้กระทำ
อาการวัตตาสูตร อันเปนธรรมลึกซึ่งเลื่อยด อันเจือ
ไปด้วยพระวินัย แลพระปรมัตถปิฎก ให้ประพฤติ
เปนไป คือว่าได้จดจารึกลงไว้ในสมุดแลใบลานกัด
เพื่อจะให้เปนหิตานุหิตประโยชน์ แก่บุคคลผู้โสมนัส
ต่อไปณเบื้องหน้า วฑฒิสสติ ตสส ยโส ยศ
กลาวคือจะมผูบูชาแลนับถือ จักเจริญแก่บุคคลผูนน
เปนนิรันดรมิได้ขาด พหุตพภกโข ภวติ วิปปวุตโถ
สกก ฆราโย จ สกกจจ สุณาติ บุคคลผู้ใดได้

TUDC 05/06/2563

สดับฟังซึ่งพระสูตรอันนี้ โดยสักกัจจวิธีเปนคำรพ วิปฺปวุตฺโถ สกํ ฆรา ถึงจะมีกังวลการด่วนรีบร้อน ต้องสัญจรออกจากบ้านเรือนแห่งตนนั้นไปแล้ว จะได้ขัดสนจนสะเบียงอาหาร ที่จะบริโภคไปรายทางทุเรศกันดารหามิได้ พหุตพฺภกฺโข ภวติ บุคคลผู้นั้นจะมีบริโภคมาก ย่อมเปนที่อาศัยแก่ชนทั้งปวง อมิตฺตา นปฺปสหนฺติ สัตรูหมู่ปัจจามิตร์ทั้งหลายไม่อาจจะมาครอบงำย่ำยีได้ นี้เปนทิฏฐธรรมิกานิสงส์ที่จะเกื้อหนุนในภพเบื้องหน้านั้น สะแดงว่า โกฏฺฐาคาราทิสมฺปนฺโน นานาวิเธหิ ภูสิโต บุคคลผู้นั้นผู้ได้สดับซึ่งพระสูตรนี้ ด้วยปสาทจิตตผ่องใส โสมนัสปรีดา เมื่อสืบขันธปวัติในภพเบื้องหน้า จะสมบูรณ์ด้วยโภคสมบัติ หิรัญรัตนมณีเหลือล้น ขนขึ้นรักษาไว้ที่เรือนแลคลังเปนต้น จะประกอบกับด้วยเครื่องอลังการวิภูสิตพรรณต่าง ๆ ใช่อย่างหนึ่งอย่างเดียว มหพฺพโล มหาถาโม จะมีกำลังแรง

มาก แขงขันกล้าต่อยุทธนา ต่อข้าศึกสัตรูหมู่
ไพรีไม่ย่อท้อ กาโย สุวณฺณวณฺโณ ทั้งฉวีวรรณ์
ก็ผ่องใสดุจทองธรรมชาติ ทั้งจักษุประสาทก็รุ่งเรือง
งามบมิได้วิปริต อาจแลดูทั่วทิศานุทิศ ซึ่งสรรพรูป
ทั้งปวง ฉฑฺสิ กปฺเป เทวินฺโท จะได้เปนพระ
อินทร์ผู้นพิภพดาวดึงส์ กำหนดถึง ๓๖ กัลป์โดย
ประมาณ ฉฑฺสิ จกฺกวตฺติโย จักได้สมบัติ
จักรพัตราธิราช ผู้เปนอิสรในทวีปทั้ง ๔ มีทวีปน้อย
๒๐๐๐ เปนบริวาร กำหนดนานถึง ๓๖ กัลป์
สุวณฺณปาสาทสมฺปนฺโน จะถึงพร้อมด้วยปราสาท
อันเปนวิการแห่งทองควรจะปรีดา บริบูรณ์ด้วย
แก้ว ๗ ประการ เปนของเกิดสำหรับบุญ แห่งบรม
จักรพัตราธิราช จะตั้งอยู่ในสมบัติสุขโดยกำหนดกาล
ติวิธสุขํ อิจฺฉนฺโต อนึ่งเมื่อผู้นั้นจะปรารถนาซึ่งสุข
๓ ประการ คือ สุขในมนุสส์แลสุขสวรรค์ แลสุข
พระนิพพานนั้น ก็จะได้สำเรจโดยปรารถนา มติมา

TUDC 05/06/2563

อตฺถิ ทสฺสิมา เมื่อยังเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสาร
อานิสงส์คงจะอภิบาล ตามประคองไปให้มีบัญญา
เฉียบแหลมว่องไว จะเป็นผู้รู้อัตถธรรมอันสุขุม
เลิศลึกซึ้ง อาจรู้ทั่วถึงด้วยกำลังปรีชา ตโต
นิพฺพานสุขํ จ เมื่อกาลอันเป็นอวสานที่สุดชาติ ก็
จะได้บรรลุแก่พระอมตมหานิพพาน เป็นบรมสุขตาม
อริยโวหาร นิรเย จาปิ เต จ อนึ่งเมื่อบุคคลนั้น
ยังเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏสงสาร จะไม่ไปอุบัติบังเกิดใน
นรก ไม่ไปเกิดในเปตวิสัย ไม่ไปบังเกิดในอสุรกาย
จะไม่ไปเกิดในดิรัจฉานกำเนิด จะไม่ไปเกิดใน
โลหกุมภีและเวตรณี และเวจีมหานรกใหญ่ทั้งหลาย
นวุติ กปฺปสตสหสฺสานิ กำหนดนับถึง ๙๐ แสน
กัลป์เป็นประมาณ จณฺฑาลทาสี กุจฺฉิมฺหิ โลกนฺต-
นิรเยสุ จ อนึ่งผู้นั้นจะไม่ไปเกิดในตระกูลแห่งหญิง
จัณฑาลเข็ญใจ และแห่งทาษีหีนชาติตระกูล และ
จะไม่ไปเกิดในโลกันตนรกอันมืดในโลก กุทิฏฺฐิมฺหิ

TUDC 05/06/2563

จะไม่ไปเกิดในตระกูลมิจฉาทิฏฐิ ด้วยอานิสงส์ที่ได้
ฟังพระสูตรนี้ แลยังไม่สุดสนตามสนองไป คือจะไม่
ได้ไปเกิดเปนหญิง แลเปนอุภโตเพ็ยญชนก มีเพศ
ทั้งสองฝ่าย แลมิได้เกิดเปนบัณเฑาะ เปนกะเทยที่
เปนอภัพพุบุคคล องฺคปจฺจงฺคสมฺปนฺโน ผู้นั้นเกิดใน
ภพใด ๆ จะเปนผู้ถึงพร้อมด้วยอังคาพยพน้อยใหญ่
บริบูรณ์ไม่วิกลวิการ สุรูปาทัศนายุโก จะเปนผู้ม
รูปทรงสัณฐานงามดี เปนที่เลื่อมใสแก่มหาชนผู้ได้
ทัศนาไม่เบื่อหน่าย จะเปนผู้มสัลมัศรัทธาธิคุณ
บริบูรณ์ ที่การจะบริจาคทานไม่เบื่อหน่าย สพฺพัตติ
โย วิวชฺชนฺตุ ทั้งสรรพอันตรายแลความจัญไรภัยพิบัติ
ก็จะขจัดบำบัดไป ทั้งสรรพอาพาธที่บังเกิดเบียฬกาย
ก็จะสงบระงับดับคลายลง ด้วยคุณานิสังสผล ที่ตน
ได้สดับฟังซึ่งพระสูตร พุทธวัยยากรณภาสิต อัน
เปนธรรมโอสถวิเศษ มรณกาเล อสมฺมุฬฺโห ใน
มรณาสันนกาล ใกล้แก่มรณะก็จะเปนผู้ไม่หลง

TUDC 05/06/2563

จะดำรงสติมั่นไว้ได้ ให้เป็นทางสุคติที่จะดำเนิร
ปฏิสนธิในภพหน้า อยู่ คฺจฺฉติ สุคติ เมื่อแตกแห่ง
กายทำลายเบญจขันธ์แล้ว ก็จะตรงไปสู่สุคติ เสวย
สุขสมบัติตามใจประสงค์ โย จ สมฺมานุสฺสติ
สตฺถวินยาภิธมฺมํ นรชนผู้ใดเห็นตามโดยชอบ ซึ่ง
สูตรอันเจือปนด้วยพระวินัยพระปรมัตถ์ มีนามบัญญัติ
ชื่อว่า อาการวัตตาสูตร มีข้อความกล่าวแล้วนั้นๆ
สำเร็จดังกมลที่ได้มุ่งมาทปราถนา โย จ ปสฺสติ
สทฺธมฺมํ กับคฺคลผู้ใดได้เห็นสัทธรรม บุคคลผู้นั้น
ก็จะได้ชื่อว่า ได้เห็นเราผู้ตถาคตพุทธเจ้า อปสฺสมาโน
สทฺธมฺมํ ปสฺสนฺตาปิ ผู้ใดเมื่อไม่เห็นซึ่งพระสัทธรรม
ถึงจะได้เห็นได้ประสพพบเราผู้ตถาคต ก็ชื่อว่า
ไม่ได้ประสพพบเราผู้ตถาคต เป็นผู้ไกลจากเรา
ผู้ตถาคต ดังนี้ องค์พระจอมมุนีผู้ทรงพระภาค ตรัส
ประกาศซึ่งคุณเดชานุภาพแลอานิสงส์ผล แห่งอาการ
วัตตาสูตร โดยเวยยากรณบาลีดังนี้ จบลงแล้ว

TUDC 05/06/2563

ธัมมาภิสมัย คือ ตรัสรู้มรรคแลผล ก็บังเกิดมีแก่
หมู่ชนทั้งหลายที่ได้สดับฟัง ประมาณ ๘๐ พันโกฏิ
ด้วยประการดังนี้ อิทมโว จ ภควา สมเด็จพระ
มหากรุณาผู้ทรงพระภาค ตรัสสะแดงซึ่งอาการวัตตา
สูตรนี้จบลงแล้ว พระสารีบุตรพุทธสาวก ก็ชื่นชม
ยินดีต่อพุทธภาสิต แห่งองค์สมเด็จพระภควันตบพิตร
สัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยประการฉะนี้ ฯ

อาการวตฺตาสุตฺตวณฺณนา นิฏฺฐิตา เอวํ ฯ

จบพระอาการวัตตาสูตร

บริบูรณ์แต่เท่านี้ ฯ

TUDC 05/06/2563

พุทฺธํ อนนฺตํ ธมฺมํ อนนฺตํ จกฺกวาฬํ สงฺฆํ นิพฺพานํ สิ่งใดพระสรรเสริญ ขอให้มาบังเกิดในสันดานของข้าพเจ้ายิ่ง ๆ ขึ้นไปทุกชาติ กว่าจะสำเร็จแก่พระนิพพาน สิ่งใดพระไม่สรรเสริญ ขออย่าให้มาบังเกิดในสันดานของข้าพเจ้าทุก ๆ ชาติ กว่าจะสำเร็จแก่พระนิพพาน ขอให้น้ำใจเลื่อมใสศรัทธา ยิ่งกว่าฝูงชน ยิ่ง ๆ ขึ้นไปทุกชาติ กว่าจะสำเร็จแก่พระนิพพาน ขอให้ได้มรรคสี่ผลสี่นิพพานหนึ่ง ยิ่ง ๆ ขึ้นไปทุกชาติ กว่าจะสำเร็จพระนิพพาน ขอให้รู้แจ้งเห็นแจ้ง ในทางพระนิพพาน ยิ่ง ๆ ขึ้นไปทุก ๆ ชาติ กว่าสำเร็จแก่พระนิพพาน ขอให้ได้มรรคญาณผลญาณยิ่ง ๆ ขึ้นไปทุก ๆ ชาติ กว่าจะสำเร็จแก่พระนิพพาน จะมีบุตรแลธิดา เพื่อนศาลาที่ดี ๆ ที่มีสีลาจารวัตร์ปราศจากพยาธิโรคา ทั้งอายุก็ให้ยืนสิ้นกาลนาน ขอให้มีสติแลปัญญาลึกซึ้งว่องไว อาจเล็งเห็นภัยในอดีตอนาคตปัจจุบันฉลาดเฉลียว ถ้าได้เห็นได้เรียน

ได้ฟังแต่ครั้งเดียว ขอให้จำทรงไว้ได้ จบพระไตร
ปิฎกไตรเภทไตรวิชชา สารพัดศิลปศาตร์แพทย์ไสย
เหมือนหนึ่งจารึกไว้ในแผ่นทองอันหนา เมื่อขณะจะ
ซักถามกล่าวแก้ปฤษณา ขอให้เนื่องไปเหมือนกระแส
น้ำไหลในพระมหาสมุทร์ อย่ารู้สิ้นสุดขัดข้อง ขอ
ให้ตั้งในอัปปมาทธรรม ทั้งศรัทธาแลความเพียร
กตัญญูกตเวที ไตรลักษณมรรคญาณทั้งแปด
เมตตา กรุณา มุทิตา อุเปกขา โลกุตตรสัมปันโน
อิติปิ โส ภควา ฯ

ม บุญมหัทรัพย์ทั้ง ศฤงฆาร
ม ยศศักดิ์บริวาร แน่นหล้า
ม ฤทธิเดชป่าน บรมจักร พรรดิ์แฮ
ม เท่าม่วนพ้า ห่อนพ้นความตาย ฯ

TUDC 05/06/2563

โรงพิมพ์ธรรมพิทยาคาร
ถนนเจ้าสาร พระนคร
รับพิมพ์หนังสือ ใบเสร็จ ฎีกา
ฉลากยา แบบฟอร์ม

๗/๑๐/๗๓

TUDC 05/06/2563